

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/41/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715209736
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8715209736.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcu N. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, XXX XX F. proti žalovanému A. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/XX, XXX XX P. Q., právne zastúpenému JUDr. Petrom Baláškom, advokátom so sídlom Hviezdoslavova 48, 058 01 Poprad, IČO: 37 983 401, o zaplatenie 7.106,- eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 11C 368/2015-93 zo dňa 22.01.2019 takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie voči zamietavému výroku.

Zrušuje rozsudok vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 6.460,- eur s 8,50 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 6.460,- eur odo dňa 15.08.2013 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobca má právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 91 % a o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom samostatným uznesením. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na dôvody žaloby, vyjadrenia sporových strán na pojednávaní dňa 07.11.2017, dňa 12.01.2019, na listinné dôkazy a uviedol, že z uznesenia OR PZ, odbor kriminálnej polície zo dňa 20.03.2018 ČVS: ORP-59/1-VYS-PP-2018, ktorým bolo odmietnuté začatie trestného stíhania pre čin, ktorého sa mal dopustiť žalobca tým, že začiatkom roku 2010 mal vylákať od žalovaného živnostenský list, daňové číslo a občiansky preukaz, mal za preukázané, že dňa 15.08.2012 pod poradovým č. XXXX/AXXXX bol pred pracovníčkou mestského úradu osvedčený podpis žalovaného na listine „zmluva o pôžičke.“ Pri osvedčovaní podpisu sa postupuje v zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 599/2001 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách okresnými úradmi a obcami, tak že fyzická osoba, ktorej podpis sa osvedčuje, preukazuje svoju totožnosť občianskym preukazom a pred osvedčením sa táto osoba podpíše do osvedčovanej knihy pred osobu vykonávajúcou osvedčenie. Nie je možné osvedčiť podpis bez prítomnosti danej osoby. Podpisy veriteľa a dlžníka sú overené úradnou pečatou Mesta U. a teda mal za preukázané, že sporové strany dňa 15.08.2012 uzatvorili zmluvu o pôžičke podľa ust. § 657 zákona č. 99/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník), ktorej predmetom je poskytnutie pôžičky vo výške 6.460,- eur s úrokom z omeškania 10 % so splatnosťou po dobu 12 mesiacov. Bol toho názoru, že zmluva o pôžičke je platná, spĺňa podmienky podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka a žalovaný nepotvrdil ani nepreukázal, že by finančné prostriedky neprevzal. Obranu žalovaného, že zmluva sa mala týkať zabezpečenia iných faktúr považoval za zavádzajúce. Za jednoznačné považoval vyjadrenie žalovaného na pojednávaní zo dňa 07.11.2017 o tom, že ten podpísal zmluvu a tvrdenie žalobcu o tom, že žalovaný finančné prostriedky prevzal v aute. Písomne vyhotovená zmluva podpísaná obidvoma stranami zakladá vyvrátenú domnienku o tom, že účastníci zmluvy si jej obsah prečítali a porozumeli mu. Pokiaľ žalovaný nebol na uzatvorenie zmluvy nútený, bolo

jeho právom, nie povinnosťou si písomne pripravenú zmluvu prečítať. Podpisom zmluvy vyjadril vôľu byť obsahom tejto zmluvy viazaný. Súd uviedol, že ak by neboli poskytnuté finančné prostriedky, nebol by dôvod zmluvu uzatvárať.

Z tohto dôvodu žalobe vyhovel v časti istiny 6.460,- eur avšak nepriznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 10 %, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi ale len zákonný úrok z omeškania odo dňa splatnosti pôžičky dňa 15.08.2013.

Pri právnom posúdení odkázal na ust. Občianskeho zákonníka - § 657, § 517 ods. 1, 2 a na § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z..

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h). Namietal, že nebol vykonaný dôkaz po tom, čo bola popretá pravosť listiny, a to znalecký posudok. Právny zástupca žalovaného uviedol, že žalovaný na pojednávaní dňa 07.11.2017 v strese vyslovil skutočnosti, ktoré nevie prečo uviedol a tie nie sú v súlade s pravdou. Žalovaný svoju výpoveď nemohol opraviť, pretože sa nachádza mimo územia Slovenskej republiky. Uviedol, že žalovaný nikdy nežiadal žalobcu o poskytnutie finančnej pôžičky, nikdy zmluvu o pôžičke nepodpísal a nikdy finančné prostriedky od žalobcu neprevzal. Dňa 15.08.2012 svoj občiansky preukaz nemal vo svojej držbe, pretože ho mal u seba žalobca, ktorý ho od neho vylákal na základe sľuby, že žalovanému vybaví zastavenie exekúcie. Odovzdanie občianskeho preukazu žalobcovi, ako aj žiadanie jeho vydania späť sa udialo za prítomnosti R. L.. Požiadal aby bolo znaleckým dokazovaním preukázané, či zmluvu o pôžičke podpísal skutočne žalovaný. Ďalej uviedol, že z prednesov účastníkov absentuje platnosť prejavu vôle. Predmetný právny úkon je absolútne neplatný pre nesúlad skutočnej vôle s jej prejavom. Nebol urobený vážne. Právny zástupca navrhol rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodu pre odmietnutie odvolania voči zamietavému výroku, vo zvyšku o existencii dôvodu pre zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný podal odvolanie voči všetkým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Výrokom II. súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Týmto výrokom teda nebolo rozhodnuté v neprospech žalovaného, odvolací súd preto odvolanie proti zamietavému výroku odmietol a predmetom vecného prieskumu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie boli len tie výroky, voči ktorým Civilný sporový poriadok odvolanie pripúšťa.

6. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že sporové strany uzatvorili dňa 15.08.2012 zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 Občianskeho zákonníka. Na základe tvrdenia žalobcu mal za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o pôžičke odovzdal peniaze žalovanému, žalovaný nepreukázal, že by k prevzatíu finančných prostriedkov nedošlo, nepreukázal, že by žalobcovi vrátil požičané peniaze a z tohto dôvodu ho zaviazal na vrátenie požičanej sumy spolu so zákonným úrokom z omeškania.

7. Odvolací súd považuje rovnako ako súd prvej inštancie, za preukázané, že došlo k podpisu zmluvy o pôžičke. Danú skutočnosť potvrdil samotný žalovaný na pojednávaní dňa 07.11.2018 kde uviedol, že zmluvu o pôžičke podpísal preto, lebo potreboval vykryť fiktívne faktúry, ale peniaze neprevzal. Odvolacia argumentácia, že tieto skutočnosti uviedol v strese a nie sú pravdivé neobstojí, nakoľko v odvolaní zároveň poukazuje na to, že predmetný právny úkon považuje za absolútne neplatný, pretože nebol urobený vážne a medzi jeho vôľou a jeho prejavom je nesúlad. Tvrdenie na jednej strane, že zmluvu o pôžičke nikdy nepodpísal a na druhej strane, že predmetnému právnomu úkonu chýba vážnosť a teda, že nechcel svojim prejavom vôle vyvolať právne následky si navzájom odporujú. Dané skutočnosti spolu s osvedčením o pravosti podpisu na zmluve o pôžičke zo dňa 15.08.2012 uzatvorenej

medzi sporovými stranami, ktoré sa bez prítomnosti zmluvných strán neuskutočňuje, vykazuje znaky rozporuplnosti.

Z tohto dôvodu ani odvolací súd nepovažoval za potrebné nariadiť znalecké dokazovanie na preukázanie pravosti podpisu na predmetnej zmluve o pôžičke. Námietku porušenia práva na spravodlivý súdny proces a nevykonania navrhnutých dôkazov preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú.

8. Odvolací súd však za dôvodnú považoval námietku nesprávneho skutkového zistenia a námietku nesprávneho právneho posúdenia.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Odvolací súd sa nestotožňuje s jednoduchým konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobca odovzdal peniaze žalovanému a žalovaný nepreukázal ich neprevzatie a ani to, že by pôžičku vrátil. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný v priebehu celého konania popieral prevzatie finančných prostriedkov.

9. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

10. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, žalobca a žalovaný podpísali dňa 15.08.2012 zmluvu o pôžičke, ktorou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku vo výške 6.460,- eur, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť v 12 mesačných splátkach po 592,17 eura s 10 % úrokom v prípade omeškania s plnením záväzku.

Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon obligatórne vyžaduje okrem iného i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.06.2010, sp.zn. 3Cdo/325/2009). V danom prípade bolo pre posúdenie otázky platnosti zmluvy o pôžičke uzavretej medzi účastníkmi konania 15.08.2012 rozhodujúcim zistenie, či došlo k odovzdaniu predmetu pôžičky žalovanému. Občiansky zákonník pre zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 nevyžaduje písomnú formu, a teda postačuje aj ústna dohoda zmluvných strán. Zmluva o pôžičke sa považuje za uzatvorenú až momentom odovzdania a prijatia. Aj z tohto dôvodu je pravosť podpisu na zmluve v danom prípade irelevantná a nie je potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

11. Zmluvnými stranami zmluvy o pôžičke sú veriteľ a dlžník. Podstatou zmluvy je záväzok veriteľa požičať dlžníkovi veci určené podľa druhu. Dlžník sa naopak zaväzuje vrátiť veriteľovi vec toho istého druhu. Odovzdanie predmetu pôžičky je primárnym úkonom a až sekundárne vzniká povinnosť druhej zmluvnej strany predmet vrátiť. Bez splnenia povinnosti jednej zmluvnej strany - veriteľa, nevzniká povinnosť plnenia ani druhej zmluvnej strane - dlžníkovi.

12. Súd prvej inštancie nepostupoval správne ak nehodnotil, či došlo ku skutočnému odovzdaniu a prevzatiu predmetu pôžičky. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal tvrdenie, že žalovanému odovzdal finančné prostriedky. Naopak, z vyjadrení žalovaného vyplýva, že zmluva bola podpísaná, avšak k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.08.2012 (č.l. 4-5 spisu) nie je možné dospieť k záveru, že podpisom tejto zmluvy o pôžičke žalovaný potvrdil prevzatie predmetu pôžičky, t.j. 6.460,- eur.

13. Vo všeobecnosti platí, že každý preukazuje svoje skutkové tvrdenia. Žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo a pre úspešnosť žalovaného je potrebné, aby žalovaný naopak preukázal skutočnosti, ktoré žalobcovo právo vylučujú. Výnimkou z tejto zásady je preukazovanie neexistencie určitej skutočnosti. Jej preukazovanie je objektívne nereálne a z tohto dôvodu dochádza k presunu dôkazného bremena na protistranu, čo v právnickej terminológii nazývame ako negatívna dôkazná teória. V danom prípade žalobca tvrdí, že mu nebola vrátená pôžička, t.j., že nedošlo k právnej skutočnosti - k vráteniu pôžičky. V súlade so zásadou negatívnej dôkaznej teórie nemožno od neho spravodlivo požadovať, aby preukázal neexistenciu tejto skutočnosti. Dôkazné bremeno preto v tejto súvislosti nesie žalovaný, ktorý je povinný preukázať, že peniaze vrátil. V predmetnom spore však žalovaný tvrdí, že k odovzdaniu predmetu pôžičky ani nedošlo, že zmluva o pôžičke mala kryť fiktívne faktúry. Ani od neho nemožno spravodlivo žiadať preukázanie neexistencie určitej skutočnosti - odovzdanie predmetu pôžičky, a preto v tejto súvislosti dôkazné

bremeno nesie žalobca, ktorého povinnosťou je preukázať, že odovzdaniu došlo. Súd prvej inštancie v bode 5. napadnutého rozhodnutia uviedol, že žalovaný nepotvrdil a ničím nepreukázal, že k prevzatiu finančných prostriedkov nedošlo. V zmysle negatívnej dôkaznej teórie však nemožno od žalovaného spravodlivo žiadať preukázanie neexistujúcej skutočnosti a preto je povinnosťou žalobcu preukázať, že k odovzdaniu a prevzatiu predmetu pôžičky žalovaným došlo.

14. V zmysle vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s otázkou uzatvorenia zmluvy o pôžičke v tom zmysle, či došlo ku skutočnému odovzdaniu predmetu pôžičky, pričom povinnosť danú skutočnosť preukázať zaťažuje žalobcu. Žalobca uviedol, že predmet pôžičky odovzdal po podpísaní zmluvy v aute a nikto pri tom nebol prítomný, s čím sa súd prvej inštancie stotožnil napriek tomu, že danú skutočnosť ničím nepreukázal a aj napriek tomu, že žalovaný prevzatie predmetu pôžičky v priebehu celého konania popieral.

Vychádzajúc zo zmluvy o pôžičke zo dňa 15.02.2012 (č.l. 4 spisu) a z nepreukázaného tvrdenia žalobcu nie je možné dospieť k záveru, že podpisom tejto zmluvy o pôžičke žalovaný potvrdil prevzatie predmetu pôžičky, a že k odovzdaniu došlo.

Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok, okrem zamietavého výroku, podľa § 389 ods. 1 písm.b) c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. V priebehu ďalšieho konania sa súd prvej inštancie vysporiada s námietkami, pre ktoré bolo jeho rozhodnutie zrušené, vysporiada sa s odvolacími námietkami žalovaného. Ak opätovne dospeje k záveru o tom, že došlo k reálnemu poskytnutiu peňažných prostriedkov žalobcom žalovanému, uvedie, z ktorých preukázaných skutkových okolností to vyplýva.

16. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o nároku na náhradu trov celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.